

1901000601050001
EXAMINATION FEBRUARY-MARCH 2024
MASTER OF ARTS EXTERNAL PART-1
ECONOMICS PAPER-V
ECONOMICS OF SOCIAL SECTOR AND
ENVIRONMENT- LEVEL 5

[Time: As Per Schedule]

[Max. Marks:100]

Instructions:

1. Fill up strictly the following details on your answer book

a. Name of the Examination : **MASTER OF ARTS EXTERNAL PART-1**

b. Name of the Subject : **ECONOMICS PAPER-V ECONOMICS OF SOCIAL SECTOR AND ENVIRONMENT- LEVEL 5**

c. Subject Code No : **1901000601050001**

2. Sketch neat and labelled diagram wherever necessary.

3. Figures to the right indicate full marks of the question.

4. All questions are compulsory.

Seat No:

--	--	--	--	--	--

Student's Signature

Q.1 પેરેટો ઈષ્ટતામતા એટલે શુ? વેંહ્યણી અંગેના પેરેટો ધોરણની આકૃતિની મદદથી સમજૂતી આપો. **20**

What is Pareto Optimality? Explain with the help of a Pareto scale diagram of distribution.

અથવા

OR

પર્યાવરણ મૂલ્યનની વિવિધ પદ્ધતિઓ જણાવી, આકસ્મિક મૂલ્યન પદ્ધતિના તબક્કાઓ સમજાવો.

State various methods of environmental valuation, Explain the stages of contingent valuation method

Q.2 પર્યાવરણીય આડ અસરોનું નિયંત્રણ કરવા માટે આર્થિક અને આદેશ નિયમનના સાધનોની વિગતે ચર્ચા કરો **20**

Discuss in detail the economic and command control instruments for controlling environmental externalities.

અથવા
OR

- અ) વ્યાપાર અને પર્યાવરણ
Trade and Environment 10
- બ) પર્યાવરણીય કાયદા અને તેનું અમલીકરણ
Environmental laws and their implementation 10
- Q.3** પર્યાવરણીય જાગૃત્તિ એટલે શું? આ સંદર્ભે સચુંકત વન સંચાલનનો ખ્યાલ અને મહત્વ સમજાવો 20
What is environmental awareness? In this regard, explain the concept and importance of joint forest management.

અથવા
OR

- અ) ટકાઉ વિકાસનો ખ્યાલ
Concept of sustainable development 10
- બ) વિવિધ પ્રકારના પ્રદૂષણ-અસર
Different types of pollution-effects 10
- Q.4** ભારત સરકાર દ્વારા શિક્ષણનીતિ અને તેની સાથે સંકળાયેલા વિવિધ કાર્યક્રમોની ચર્ચા કરો . 20
Discuss policy on education and various programs associated with it by the Government of India

અથવા
OR

- અ) શિક્ષણ માટેની ખાનગી અને સામાજિક માંગને અસર કરતા પરિબલો
Factors affecting private and social demand for education 10
- બ) માનવમૂડી અને ભૌતિકમૂડી
Human Capital and Physical Capital 10

Q.5 સ્વાસ્થ્ય અને આર્થિક વિકાસ વચ્ચેનો સંબંધ તપાસો. સ્વાસ્થ્ય સારવાર વ્યવસ્થાની વૈત્તિક વ્યવસ્થાની ચર્ચા કરો. **20**

Examine the relationship between health and economic development. Discuss the financing of health care systems.

અથવા

OR

ભારત જેવા વિકાસશીલ દેશમાં સ્વાસ્થ્ય સેવાઓનું મહત્વ જણાવી, સ્વાસ્થ્ય સારવારની ઉપલબ્ધિ માટેની સંસ્થાકીય સમસ્યાઓની ચર્ચા કરો **20**

State the importance of health services in a developing country like India, discusses the institutional problems of access to health care.

*****